[2024] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 91 : 2024 INSC 83

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਐੱਮ/ਐੱਸ ਬੀ.ਟੀ. ਪਾਟਿਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬੇਲਗਾਮ (ਨਿਰਮਾਣ) ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ

(2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7238)

05 ਫਰਵਰੀ 2024

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ ਅਤੇ ਉੱਜਲ ਭੂਯਨ,* ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 - ss.75A, 27A - ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 - ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1992 - ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਨਿਯਮ) ਨਿਯਮ, 1993 - ਕਸਟਮ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਡਰਾਬੈਕ ਨਿਯਮ, 1995 - 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ - ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ - ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ - ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ, ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਲਾਭ ਲਈ ਯੋਗਤਾ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ, ਸਿਵਲ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਲਾਸ-1 ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋ-ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੇ 1996 ਵਿੱਚ ਕੋਯਨਾ ਹਾਈਡਰੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਹੈ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ - ਹੱਕਦਾਰੀ:

ਆਯੋਜਤ: ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1992-1997 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ - ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 1995 ਦੇ ਨਿਯਮ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ

———

ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 1996 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ 07.10 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2002 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 31.03.2003 ਅਤੇ 20.05.2003 ਨੂੰ ਚੈੱਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ - ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ s.75A(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 27A ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ - ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਦਰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬੀਅਰਿੰਗ ਨਹੀਂ .32/1995 (NT)- ਕਸਟਮ ਮਿਤੀ. 26.5.1995 ਨੇ s.27A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਬਿੰਦੂ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪਾਰਾ 33-39]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਐਸ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1993] 3 SCR 593 : 1993 Suppl. 3 SCC 234; ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) Lrs ਦੁਆਰਾ. v. ਪਦਮਿਨੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) Lrs ਦੁਆਰਾ। [1995] 1 SCR 715 : (1995) 2 SCC 630; ਜਿਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [2004] 5 ਸਪਲ. SCR 272 : (2004) 8 SCC 1 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944; ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962; ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994, ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1992; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਨਿਯਮ) ਨਿਯਮ, 1993; ਕਸਟਮ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਡਰਾਅਬੈਕ ਨਿਯਮ, 1995।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਮੀ; ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ; ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ; 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ; ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ; ਨਿਰਯਾਤ ਮੰਨਿਆ; ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ; ਵਿਆਜ; ਬਹੁਪੱਖੀ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ; ਪੁਨਰ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ.

ਐੱਮ/ਐੱਸ ਬੀ.ਟੀ. ਪਾਟਿਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬੇਲਗਾਮ (ਨਿਰਮਾਣ) ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ

ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ; ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ; ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਬੋਰਡ; ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਦਰਾਮਦ; ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ/ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ; ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.7238

2006 ਦੇ WA ਨੰਬਰ 356 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 22.08.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਵੀਸੀ ਭਾਰਤੀ, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਵ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਬਾਜਪਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੇਤਾ ਸਿੰਘ ਵਰਮਾ, ਏ.ਕੇ. ਕੌਲ, ਪ੍ਰਨੀਤ ਪ੍ਰਣਬ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਬਾਸੁਵਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਟਿਲ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਕੁ. ਪੱਲਵੀ ਬਰੂਆ, ਸ. ਅਪਰਨਾ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਉੱਜਲ ਭੂਆ, ਜੇ.

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਰਥਾਤ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 22.08.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਟ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 356 ਵਿੱਚ ਧਾਰਵਾੜ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 22.09.2005 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 45525 ਆਫ਼ 2004 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

2. ਤੱਥ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

2.1 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਵਲ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਨਲਿੰਗ ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਲਾਸ-1 ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੈ।

2.2 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੋਇਨਾ ਹਾਈਡਰੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲੇਕ ਇਨਟੇਕ ਤੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਲਵ ਟਨਲ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪ-ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 08.08.1991 ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

4.2 ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ (ਲੋਨ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ "ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ" ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2.3 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1992-1997 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਸਕੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੀ ਉਕਤ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.4 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮਾਰਚ, 1996 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 25.03.1996, 13.09.1996 ਅਤੇ 20.12.1996 ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 35,75,679.00, ਰੁਪਏ, 88,980,208,200 ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ ,05,853.00.

2.5 ਮਿਤੀ 10.11.1996, 06.12.1996 ਅਤੇ 31.12.1996 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਡੀਜੀਐਫਟੀ' ਲਈ) ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਲਾਭ।

2.6 ਅਜਿਹੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1992-1997 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਤੀ 05.02.1997 ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ 10.08.1997 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2.7 20.08.1998 ਨੂੰ, DGFT ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1997-2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 1997-2002 ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 10(2)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ 31.03.1997 ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

2.8 05.12.2000 ਨੂੰ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

2.9 ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ DGFT ਨੂੰ ਮਿਤੀ 28.08.2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ 21.06.2002 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.10 ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 07.10.2002 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 21.06.2002 ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ 07.10.2002 ਦੇ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 01.11.2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 2,040,707 ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 25,00,000.00 ਰੁਪਏ, 63,23,575.00 ਰੁਪਏ, 81,05,583.00 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 56,50,312.00 ਰੁਪਏ, ਕੁੱਲ 2,25,79,470.00 ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ, ਮਿਤੀ 20.30.302.30 ਅਤੇ 31.3030.20 ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਡ੍ਰਾਬੈਕ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2.11 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 06.06.2003, 14.06.2003, 17.07.2003, 29.10.2003 ਅਤੇ 10.08.2004 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ 2004 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 45525 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ 22.09.2005 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 05.12.2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ

05.12.2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ।

4. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 356 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3699 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੇਵਲ 05.12.2000 ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 20.08.1998 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਗਜ਼ਿਮ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਉਸਾਰੀ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ 05.12.2000 ਦੀ ਅਗਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27ਏ ਅਤੇ 75ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 22.08.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਾਲ 1996 ਵਿੱਚ 15 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਸੀ. ਭਾਰਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਮਿਤੀ 07.10.2002 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ 01.11.2002 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਡਿਊਟੀ ਡ੍ਰਾਬੈਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਵੀ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰ ਨਾਲ।

5.1 ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 20.08.1998 ਅਤੇ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1997-2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ 1992-1997 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਪ੍ਰਤੀ-ਵਿਰੋਧੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਸੁਵਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਟਿਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਰਿਆਇਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ। ਇਸਲਈ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਅਜਿਹੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6.1 ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 27ਏ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਅੰਕੜਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7. ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

9. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ' ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰਜਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 11ਏਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਆਦਿ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

9.1 ਸੈਕਸ਼ਨ 11ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 11ਏ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਜ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 36 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਫਿਕਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

9.2 ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਬੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ (12.05.2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 12.05.2000) ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਹੀਨੇ).

9.3 ਸੈਕਸ਼ਨ 11BB ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 11.05.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਅਜਿਹੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਾਲ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਆਯਾਤਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ.

10.1 ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12C ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਖਪਤਕਾਰ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਖਪਤਕਾਰ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 74 ਅਤੇ 75 ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ.

11. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27A ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਰਜ਼ੀ।

12. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਏ X ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 74 ਤੋਂ 76 ਕਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 74 ਡਿਊਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕਮੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 75 ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਮੀ ਲਈ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 75A ਡਰਾਬੈਕ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 75ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 74 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਸੀ)। ਅਜਿਹੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਉਸ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 27ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ ਤੱਕ। ਅਜਿਹੀ ਕਮੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ।

13. ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1992-1997 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ (ਐਗਜ਼ਿਮ) ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ 01.04.1992 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 31.03.1997 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਿਹਾ।

14. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1992-1997 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

15. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1992 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ '1992 ਐਕਟ' ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। .

15.1. ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 1992 ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1992 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਤੇ 1992 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15.2. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1992 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 1992 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

16. 1992 ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17. 1992 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1993 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(e), 'ਪਾਲਿਸੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਆਓ ਹੁਣ ਐਗਜ਼ਿਮ ਪਾਲਿਸੀ, 1992 - 1997 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਚਲੀਏ। ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7(13) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਛੋਟ।

19. ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਧਿਆਇ VII 'ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ' ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਾਧੂ ਸਪੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮਗਰੀ ਸਮੇਤ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ, ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ, ਖਪਤਕਾਰ, ਪਾਰਟਸ, ਸਪੇਅਰਜ਼ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਪ੍ਰੈਸਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮੇਤ, ਉਕਤ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 56 (ii)(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਵਰਗੀਆਂ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ, ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟਸ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ, ਪਾਰਟਸ, ਸਪੇਅਰਜ਼ ਸਮੇਤ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਆਯਾਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਮੁੱਖ/ਉਪ-ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਪੇਅਰ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ।

20. ਚੈਪਟਰ X ਨੇ 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 120 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਲ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਪਲਾਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਬਚਾਈ।

21. ਸੈਕਸ਼ਨ 121 (f) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 1992-1997 ਦੇ.

22. ਸੈਕਸ਼ਨ 122 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ' 'ਡਿਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

23. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 93A ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਸਟਮ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਾਮਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਡਰਾਬੈਕ ਨਿਯਮ, 1995. ਨਿਯਮ 2(ਏ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ। 'ਆਬਕਾਰੀਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ' ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮੀਕਰਨ 'ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀ' ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

23.1. ਨਿਯਮ 3 ਕਮੀ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕਮੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

23.2. ਨਿਯਮ 14 ਡਰਾਬੈਕ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਡਰਾਬੈਕ ਨਿਯਮ, 1995 (ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ '1995 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਮੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਯਾਤਕ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਮੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਰਾਬੈਕ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ. ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ, ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕੋਲ ਨਿਰਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ।

24. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਨੇ ਦਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ 26.05.1995 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 32/1995 (NT)-ਕਸਟਮਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 26.05.1995 ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਬੀਬੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਨੇ 29.05.1995 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ.22/95-ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ (ਐਨਟੀ) ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ. ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 29.05.1995 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

26. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ DGFT ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ 20.08.1998 ਅਤੇ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 20.08.1998 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕੂਲਰ ਮਿਤੀ 20.08.1998 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਰਾ 10(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ (d) ਐਗਜ਼ਿਮ ਪਾਲਿਸੀ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਟਰਨ-ਕੀ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

26.1. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਟਰਨ-ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਡ੍ਰਾਬੈਕ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਰੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਯਾਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਵਦੇਸ਼ੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਵਦੇਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ' ਸ਼ਰਤ, ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ

ਸੀ। ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ, ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 20.08.1998 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨਪੁਟਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਿੰਟ, ਸਟੀਲ ਆਦਿ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਇਨਪੁਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ।

27. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 07.10.2002 ਨੂੰ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਏਜੰਡੇ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ। ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

27.1. 07.10.2002 ਨੂੰ ਹੋਈ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਟੈਂਡਰ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ। ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

28. 07.10.2002 ਨੂੰ ਹੋਈ ਨੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ 01.11.2002 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 21.06.2002 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਇਨਾ ਹਾਈਡਰੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਟੀਲ, ਸੀਮਿੰਟ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ

ਸਮੱਗਰੀਆਂ/ਮਾਲ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਰਕਮ 2,05,79,740.00 ਰੁਪਏ ਮਿਣਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ 29.05.1995 (29.05.1995) ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22/95 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11BB ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ 10.07.2003 ਅਤੇ 06.08.2003 ਨੂੰ ਆਦਰਪੂਰਵਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 10.07.2003 ਦੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ।

29. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 05.12.2000 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕੂਲਰ ਮਿਤੀ 05.12.2000 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ.

30. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 356 ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3699 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

30.1. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ, 2004-2009 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ

ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 05.12.2000 ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

30.2. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਵੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਵਜੋਂ 2,05,79,740.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 05.12.2000 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ 20.08.1998 ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਲ 1998 ਤੱਕ ਹੀ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ? 1993 ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ (3) SCC 234 S. S. ਗਰੇਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1995) 2 SCC 630 ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) Lrs ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਬਨਾਮ. ਪਦਮਿਨੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ (2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਜਿਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਮਿਤੀ 20.08.1998 ਅਤੇ 05.12.2000 ਦੇ ਦੋ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ; ਉਹ ਦੋ ਸਰਕੂਲਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ 1992-1997 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਸਿਵਲ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਐਗਜ਼ਿਮ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ,

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਏ ਅਤੇ 75 ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਕਮੀ ਦੇ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਾਲ 1996 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੱਜ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

31. 1992-1997 ਦੀ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ, ਨਿਰਯਾਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ, ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ, ਖਪਤਯੋਗ, ਪਾਰਟਸ, ਸਪੇਅਰਜ਼ ਸਮੇਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਪੇਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਪ੍ਰੈਸਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਮੁੱਖ/ਉਪ-ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ, ਪਾਰਟਸ, ਸਪੇਅਰਾਂ ਸਮੇਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਪੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਆਯਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ।

31.1. ਅਧਿਆਇ X ਵਿੱਚ 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਲ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਪਲਾਈ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 121 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਤ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ।

31.2. ਸੈਕਸ਼ਨ 122 ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਮੰਨ ਕੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

32. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਯਾਤਕ ਨੂੰ 'ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

33. ਇਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, 1992-1997 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। 'ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ' ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ 1995 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, 1995 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਡ੍ਰਾਬੈਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ. ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ 'ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ ਸਮੱਗਰੀ' ਅਤੇ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ।

34.1. 1995 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 3 ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕਮੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 14 ਡਰਾਬੈਕ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

35. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 1996 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ 07.10.2002 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 31.03.2003 ਅਤੇ 20.05.2003 ਨੂੰ ਚੈੱਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੰਨਿਆ, ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ।

36. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਅਬੈਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ. ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਧਾਰਾ 27A ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਦਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 27A 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਦਰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

37. ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 32/1995 (NT) - 26.5.1995 ਦੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਫੀਸਦੀ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ; ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪੰਦਰਾਂ ਫੀਸਦੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪਾਸੇ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

38. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਉੱਪਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਡਰਾਬੈਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ

ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

39. ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ 22.8.2008 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE